

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)"
для іноземних студентів
усіх напрямів підготовки
всіх форм навчання

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

Протокол № 1 від 27.08.2013 р.

Укладачі: Черемська О. С.

Гайдамака Г. Г.

P58   Робоча програма навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання / укл. О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 45 с. (Укр. мов., рос. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами, вміщено технологічні карти та плани практичних занять, зразки робіт щодо закріплення знань та систему оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для іноземних студентів.

Вступ

Робочу програму навчальної дисципліни створено відповідно до наказу МОН України № 260 від 04.04.2006 р., який визначає обсяги вивчення української мови іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах України III – IV рівня акредитації за спеціальностями нефілологічного профілю.

Програму укладено для іноземних студентів, які завершили підготовчий курс вивчення російської мови як іноземної або мають базові знання з російської мови (громадяни країн СНД).

Робоча програма розрахована на два семестри (I курс).

Увесь матеріал програми підібрано з урахуванням мети і завдань, визначених комунікативними та пізнавальними потребами студентів.

Базові положення навчання української мови іноземних студентів такі:

- формування в іноземних студентів цілісного комплексу навичок та вмінь, що дають можливість навчатися на основних факультетах, а також спілкуватися у фаховій, суспільно-політичній та соціально-культурній сферах;
- всебічний розвиток креативності студентів;
- організація навчально-виховної діяльності відповідно до індивідуальних особливостей студентів;
- виховання загальнолюдських цінностей.

Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів із найважливішими відомостями про українську мову, її походження, значення для становлення й розвитку нації, розвивати та вдосконалювати володіння мовою в побутовому та професійному спілкуванні, навчити їх вільно користуватися українською мовою в усіх сферах суспільного життя.

Завдання навчальної дисципліни – підготувати іноземних студентів до повсякденного життя і навчання в Україні, сформувати навички розуміння країнознавчої інформації (безеквівалентну і фонову лексику), активізувати їхній професійний словниковий запас.

Предметом навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" для іноземних студентів є мова в усіх її проявах: у побуті, навчанні, суспільно-політичній й у професійній сфері.

Методологічною основою навчальної дисципліни "Українська мова" (за професійним спрямуванням) для іноземних студентів є концептуальні положення про єдність мови, мовлення й мислення, свідомості й діяльності; учення про соціопсихолінгвістичну природу мовлення як засобу спілкування; взаємозв'язок і взаємозумовленість явищ і процесів, що впливають на формування комунікації у різних сферах діяльності.

Навчання охоплює такі види мовленнєвої діяльності: говоріння, письмо, читання, аудіювання.

Перелік компетентностей, яких мають набути студенти під час вивчення навчальної дисципліни для іноземних студентів:

Читання

уміти читати та розуміти тексти будь-якого змісту з навчально-професійної, суспільно-політичної та соціально-культурної комунікативних сфер;

використовувати різні види читання: навчальне, ознайомлювальне, оглядове та реферативне;

точно і повно розуміти інформацію тексту;

коротко передавати основний зміст прочитаного.

Аудіювання

уміти слухати і розуміти інформацію усного повідомлення навчально-професійного спрямування;

передавати зміст з різним ступенем згорнутості;

виділяти, слухати і розуміти основні частини усного повідомлення з будь-якої сфери спілкування;

слухати і розуміти зміст лекцій, наукових доповідей зі спеціальності;

Мовлення

адекватно реагувати в ситуаціях, пов'язаних з навчальним процесом і побутом;

володіти акцентуаційними й орфоепічними нормами української літературної мови.

(монологічне мовлення)

уміти відтворювати прочитаний (прослуханий) текст (опис, розповідь, пояснення, роздум);

виділяти необхідну інформацію та подавати її у певній формі й послідовності;

уміти переказати прочитане, висловити свою думку;

створювати власний текст, визначаючи задум і план висловлювання, дотримуючись логічної послідовності та адекватно використовуючи мовні засоби.

(діалогічне мовлення)

уміти вести діалог різного типу: розпитування, бесіду, дискусію;

під час бесіди використовувати репліки-стимули, розгорнуті репліки-відповіді та репліки, що виражають емоції.

Письмо

уміти письмово відтворювати прочитаний або прослуханий текст різної тематики з дотриманням правил структурного, графічного та пунктуаційного оформлення;

уміти грамотно писати;

уміти конспектувати лекції та наукову літературу;

уміти писати твір із поступовим збільшенням обсягу (монолог-опис, розповідь, пояснення, роздум) у навчально-професійній та соціально-культурній сферах, добираючи відповідні мовні засоби та дотримуючись правил оформлення письмового висловлювання.

Структура навчальної дисципліни наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4: у тому числі: змістовних модулів – 3; самостійна робота	Шифр та назва галузі знань: 0305 "Економіка та підприємництво", 0306 "Менеджмент і адміністрування", 0515 "Інформатика та обчислювальна техніка", 0501 "Видавничо-поліграфічна справа", 1401 "Сфера обслуговування"	Обов'язкова Рік підготовки: 1. Семестр: 1, 2
Кількість годин: усього – 144; за змістовими	Шифр та назва напрямку підготовки: усі напрями підготовки за вказаними галузями знань	Практичні заняття: кількість годин – 105. Самостійна робота:

модулями: модуль 1 – 33 год., модуль 2 – 52 год., модуль 3 – 59 год.		кількість годин – 27. Індивідуальна робота: кількість годин – 12
Кількість тижнів викладання навчальної дисципліни: 35. Кількість годин на тиждень – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: 1 семестр – залік, 2 семестр – іспит

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Вивчення навчальної дисципліни для іноземних студентів можливе лише за умов, якщо студенти вивчили російську мову як іноземну на підготовчому курсі або мають базові знання з російської мови (громадяни країн СНД).

У разі вивчення дисципліни студенти повинні:

відтворювати і створювати наукові різножанрові тексти залежно від комунікативної мети;

дотримуватися норм української літературної мови у процесі усного і писемного спілкування у професійній сфері;

дотримуватися вимог мовного етикету в будь-якій ситуації спілкування;

застосовувати набуті знання в навчальному процесі та втілювати їх у подальшу професійну й управлінську діяльність.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Починаючи вивчати навчальну дисципліну, кожен студент має бути ознайомлений як з програмою дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання навчальної роботи.

Навчальний процес згідно з програмою навчальної дисципліни "Українська мова" (за професійним спрямуванням) для іноземних студентів здійснюється у формі: практичних занять; самостійної роботи студентів; контрольних робіт.

Вивчення навчальної дисципліни студенти здійснюють через послідовне й ґрунтовне опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий самостійний блок дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни складається з трьох модулів (табл. 2), технологічну карту накопичувальних рейтингових балів наведено в табл. 3.

Перелік компетентностей згідно з НРК наведено в технологічних картах (табл. 4, 7).

Розподіл балів за формами та методами навчання наведено в табл. 5. Технологічну карту накопичувальних рейтингових балів за 2 семестр наведено в табл. 6.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

№ п/п	Тема	Кількість годин, відведених на:		
		практичні заняття	індивід. роботу	самоств. роботу
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Вступний фонетичний курс				
1	Тема 1. Українські літери і звуки. Графічне зображення літер та вимова звуків. Відмінності фонетичних систем української та російської мов	3		1
2	Тема 2. Будова слова. Наголос. Відкритий і закритий склад. Категорія роду. Синтаксичні конструкції: Хто це? Що це?	3		2
3	Тема 3. Рід іменників. Категорія числа іменників. Міжмовні омоніми (омофони) російської та української мов. Розвиток мовленнєвих навичок	3	1	1
4	Тема 4. Позначення м'якості на письмі в зіставленні з російською мовою. Чергування <i>o, e</i> з <i>i</i> . Особові займенники	3	1	1
5	Тема 5. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання	3	1	1
6	Тема 6. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі. Дієслова руху	3	1	2
7	Контрольна робота з граматики Контроль читання та аудіювання	3		
	Разом за модулем	21	4	8
Змістовний модуль 2. Функціонування граматичних форм і структур у професійній сфері				
8	Тема 7. Іменник. Відмінювання іменників. Іменники, що в українській мові належать до іншого роду	3		1

9	Тема 8. Особливості відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ на -ко, -енко. Кличний відмінок імен та імен по батькові	3		
10	Тема 9. Невідмінювані іменники. Кличний відмінок іменників. Уживання апострофа. Будова простого речення	3	1	1
11	Тема 10. Прикметник. Поділ прикметників на роди. Відмінкові форми прикметників жіночого та чоловічого роду	3		1

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5
12	Тема 11. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання термінологічних словосполучень (A1- N1). Побудова речень за граматичними конструкціями (<i>що - це що, що називається чим, що має що</i>)	3	1	1
13	Тема 12. Словотворення прикметників. Будова простого поширеного речення. Граматична основа речення. Творення речень за граматичними конструкціями (<i>що - це що, що називається чим, що має що</i>)	3	1	1
14	Тема 13 Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Спрощення в групах приголосних	3		1
15	Тема 14 Однорідні члени речення. Головні, другорядні члени речення	3	1	1
16	Тема 15. Будова простого поширеного речення. Граматична основа речення. Побудова речень за граматичними конструкціями	3	1	1
17	Узагальнення вивченого матеріалу	6		
18	Контроль аудіювання, контроль читання, контроль говоріння	3		
19	Контрольна робота з граматики	3		
20	Разом за модулем	39	5	8
Змістовний модуль 3. Функціонування синтаксичних структур у науковому стилі мови				
21	Тема 15. Займенник. Розряди займенників. Відмінювання особових займенників в однині та множині. Структура складного речення	3		
22	Тема 16. Граматичні конструкції наукового стилю мови. Активізація наукової	3		

	лексики. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями $A^1 - N^1$, $N^1 - N^2$			
23	Тема 17. Відмінювання зворотного займенника СЕБЕ. Синтаксична роль займенника в реченні	3		
24	Тема 18. Синтаксична роль займенника в реченні. Функціонування займенників у професійній сфері	3		

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5
25	Тема 19. Категорія часу дієслова. Безособові дієслова на -но, -то	3	1	1
26	Тема 20. Суб'єктно-предикатні відношення. Граматичні конструкції наукового стилю мови. Розвиток професійного мовлення. Уміння будувати стверджувальні та заперечні відповіді на запитання	3		1
27	Тема 21. Творення дієприкметників. Активні і пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот. Прийменник. Структура складного речення	3	1	1
28	Тема 22. Вираження суб'єктно-об'єктних відношень. Прямий і непрямий об'єкт. Структура речень у науковому тексті. Розвиток професійного мовлення	3		1
29	Тема 23. Числівник. Структурно-граматичні властивості числівників. Будова числівників. Запис числівників словами	3	1	1
30	Тема 24. Відмінювання кількісних і порядкових числівників, творення термінологічних словосполучень з числівниками			1
31	Тема 25. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Активізація термінологічної лексики	3		1
32	Тема 26. Вираження об'єктних відношень, прямий і непрямий об'єкти. Творення віддієслівних іменників. (способи творення)	3		1
33	Тема 27. Творення прикметників від іменників. Активізація професійної лексики	3		1
34	Тема 28. Вираження об'єктних	3		1

Підсумкова КР																			30		30
Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах																					
УСЬОГО балів на тиждень	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	40		
НАКОПИЧЕННЯ балів					6					6							10	8		30	
Усього балів за семестр																					100

Таблиця 4

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Компетентності		Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей			
					Форми контролю	Бали		
1	2	3	4	5	6			
Змістовний модуль 1. Вступний фонетичний курс								
Комунікативна	Уміння читати українські слова, відповідати на запитання українською мовою.	1	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 1. Знайомство з групою. Мета і завдання курсу. Українські літери і звуки. Графічне зображення літер та вимова звуків. Відмінності фонетичних систем української та російської мов. Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання". Лексика: дні тижня, назви місяців	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Уміння читати українські слова, відповідати на запитання українською мовою. Уміння створювати монолог-розповідь на тему "Моя сім'я".	2	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 2. Будова слова. Наголос. Відкритий і закритий склад. Категорія роду. Синтаксичні конструкції: Хто це? Що це? Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я", "Прощання". Стверджувальні та заперечні відповіді. Текст "Економіка як наука"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Уміння читати українські слова, відповідати на запитання українською мовою.	3	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 3. Рід іменників. Категорія числа іменників. Міжмовні омоніми (омофони) російської та української мов. Розвиток мовленнєвих навичок: "Виміри часу", "Мій робочий день". Читання діалогів	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання економічних термінів, уміння читати професійні тексти, відповідати на запитання до тексту.	4	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 4. Позначення м'якості на письмі в зіставленні з російською мовою. Чергування о, е з і. Особові займенники. Вивчення економічних термінів, які складаються з одного або двох слів. Текст "Сутність і функція грошей"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5

			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння створювати монолог-опис міста, в якому навчаєшся	5	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 5. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання. Розвиток мовленнєвих навичок: "Місто, в якому ми живемо і навчаємося". Активізація лексики до тексту "Сутність і функція грошей", виконання дотекстових вправ	Поточна контрольна робота з граматики	8,5

Продовження табл. 4

	1	2	3		4		5	6
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Участь у діалозі-бесіді, діалозі-розпитуванні на матеріалі тексту заняття	6	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 6. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі. Дієслова руху. Аудіювання: "Як мужик гусей ділив". Активізація професійної лексики. Текст "Паперові гроші". Виконання тренувальних і дотекстових вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань. Відповіді на запитання за темою заняття	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні.	7	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 7. Іменник. Відмінювання іменників. Іменники, що в українській мові належать до іншого роду. Текст "Паперові гроші". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ	Самостійна аудиторна робота	2,5
			Ауд.	2	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні.	8	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 8. Особливості відмінювання чоловічих та жіночих прізвиськ на -ко, -енко. Кличний відмінок імен та імен по батькові. Розвиток мовленнєвих навичок: "Пори року". Активізація професійної лексики. Текст "Сутність економічної системи"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні.	9	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 9. Невідмінювані іменники. Кличний відмінок іменників. Уживання апострофа. Будова простого речення. Текст "Сутність економічної системи". Виконання дотекстових вправ, складання різних видів плану	Поточна контрольна робота (складання плану тексту)	8,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні.	10	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 10. Прикметник. Поділ прикметників на роди. Відмінкові форми прикметників жіночого та чоловічого роду. Відмінювання термінологічних словосполучень (A1- N1)	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння письмово будувати речення за граматичними конструкціями. Уміння усно переказувати текст.	11	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 11. Узгодження прикметників з іменниками. Розвиток мовленнєвих навичок: "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов". Текст "Сутність економічної системи". Побудова речень за граматичними конструкціями (що - це що, що називається чим, що має що). Усна розповідь за темою "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Закінчення табл. 4

1		2	3		4		5	6
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння письмово будувати речення за граматичними конструкціями	12	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 12.. Текст "Суспільне виробництво у межах продуктивних сил". Побудова речень за граматичними конструкціями (що - це що, що називається чим, що має що). Читання мікротекстів та Словотворення прикметників. Будова речення. Граматична основа речення виконання тренувальних вправ.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань.	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння репродукувати інформацію тексту, ставити запитання щодо змісту тексту та відповідати на них..	13	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 13. Однорідні члени речення. Другорядні члени речення. Розвиток мовленнєвих навичок: "Київ - столиця України". Складання плану тексту. Усна розповідь за темою "Київ - столиця України", використовуючи план.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	2	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань.	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні.. Уміння усно переказувати текст.	14	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 14. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Спрощення в групах приголосних. Текст "Етапи розвитку товарного виробництва". Активізація термінологічної лексики, виконання тренувальних дотекстових вправ. Аудіювання тексту.	Активна участь у виконанні практичних завдань, словниковий диктант за термінологічною лексикою.	2,5
			СРС	2	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст.	15	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 15. Контроль аудіювання, контроль читання, контроль говоріння.	Перевірка знань та умінь студентів з аудіювання, читання, говоріння.	12,5
			СРС	2	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань.	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст.	16	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 16. Узагальнення вивченого матеріалу.	Перевірка самостійної роботи студента (тести). Підсумкова контрольна робота з граматики	10,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.	30

УСЬОГО годин		72	Загальна максимальна кількість балів за навчальною дисципліною		100
					з них
					поточний контроль: 70,00
					підсумковий контроль: 30,00

Таблиця 5

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Практ. зан. (прис.)	Завд. за темами	Тест. завд., роб. в групах	Пот. КР	Участь у конф. олімп.	Σ
1		2	3	4	5	6	7
М О Д	ТЕМА 1. Знайомство з групою. Мета і завдання курсу. Українські літери і звуки. Графічне зображення літер та вимова звуків. Відмінності фонетичних систем української та російської мов. Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання". Лексика: дні тижня, назви місяців	0,5	2				2,5
	ТЕМА 2. Будова слова. Наголос. Відкритий і закритий склад. Категорія роду. Синтаксичні конструкції: Хто це? Що це? Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я", "Прощання". Стверджувальні та заперечні відповіді. Текст "Економіка як наука"	0,5	2				2,5
	ТЕМА 3. Рід іменників. Категорія числа іменників. Міжмовні омоніми (омофони) російської та української мов. Розвиток мовленнєвих навичок: "Виміри часу", "Мій	0,5	2				2,5

У Л Ь 1	робочий день". Читання діалогів						
	ТЕМА 4. Позначення м'якості на письмі в зіставленні з російською мовою. Чергування о, е з і. Особові займенники. Вивчення економічних термінів, які складаються з одного або двох слів. Текст "Сутність і функція грошей"	0,5	2				

Продовження табл. 5

	1	2	3	4	5	6	7
	ТЕМА 5. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання. Розвиток мовленнєвих навичок: "Місто, в якому ми живемо і навчаємося". Активізація лексики до тексту "Сутність і функція грошей", виконання дотекстових вправ	0,5	2		6		8,5
	ТЕМА 6. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі. Дієслова руху. Аудіювання: "Як мужик гусей ділив". Активізація професійної лексики. Текст "Паперові гроші". Виконання тренувальних і дотекстових вправ	0,5	2				2,5
	ТЕМА 7. Іменник. Відмінювання іменників. Іменники, що в українській мові належать до іншого роду. Текст "Паперові гроші". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ	0,5	2				2,5
	Разом за модулем:	3,5	14		6		23,5
М О	ТЕМА 8. Особливості відмінювання чоловічих та жіночих прізвищ на -ко, -енко. Кличний відмінок імен та імен по батькові. Розвиток мовленнєвих навичок: "Пори року". Активізація професійної лексики. Текст "Сутність економічної системи"	0,5	2				2,5

Д у л ь 2	ТЕМА 9. Невідмінювані іменники. Кличний відмінок іменників. Уживання апострофа. Будова простого речення. Текст "Сутність економічної системи". Виконання дотекстових вправ, складання різних видів плану	0,5	2		6		8,5
	ТЕМА 10. Прикметник. Поділ прикметників на роди. Відмінкові форми прикметників жіночого та чоловічого роду. Відмінювання термінологічних словосполучень (А1- N1)	0,5	2				2,5

Закінчення табл. 5

1	2	3	4	5	6	7
ТЕМА 11. Узгодження прикметників з іменниками. Розвиток мовленнєвих навичок: "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов". Текст "Сутність економічної системи". Побудова речень за граматичними конструкціями (що - це що, що називається чим, що має що). Усна розповідь за темою "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов"	0,5	2				2,5
ТЕМА 12.. Текст "Суспільне виробництво у межах продуктивних сил". Побудова речень за граматичними конструкціями (що - це що, що називається чим, що має що). Читання мікротекстів та Словотворення прикметників. Будова речення. Граматична основа речення виконання тренувальних вправ	0,5	2				2,5
ТЕМА 13. Однорідні члени речення. Другорядні члени речення. Розвиток мовленнєвих навичок: "Київ	0,5	2				2,5

	– столиця України". Складання плану тексту. Усна розповідь за темою "Київ – столиця України", використовуючи план																		
	ТЕМА 14. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Спрощення в групах приголосних. Текст "Етапи розвитку товарного виробництва". Активізація термінологічної лексики, виконання тренувальних дотекстових вправ. Аудіювання тексту	0,5	2																2,5
	ТЕМА 15. Контроль аудіювання, контроль читання, контроль говоріння	0,5	2	10															12,5
	ТЕМА 16. Узагальнення вивченого матеріалу	0,5	2	8										30					40,5
	Разом за модулем	4,5	18	18						6				30					76,5
	Разом за семестр	8	32	18						12				30					100

Таблиця 6

Технологічна карта накопичувальних рейтингових балів з навчальної дисципліни

2 семестр

Форми навчання		Навчальні тижні																	Сесія	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		18-20
Загальне навчальне навантаження студента, години на тиждень																				
Аудиторні години	Лекції																			
	Практичні заняття	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2		
	Лабораторні заняття																			
	Поточні консультації *								2							2				
	Екзамен																	2	2	
Аудиторні години		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2		
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
	Виконання практичних завдань		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
	Підготовка до екзамену																			
Самостійна робота		0,5	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	1	1	1	1	1	0,5			

Загальний обсяг годин	3,5	4	4	4	4	4	4	6	3,5	3,5	4	4	4	4	6	3,5	4	2
-----------------------	-----	---	---	---	---	---	---	---	-----	-----	---	---	---	---	---	-----	---	---

Графік оцінювання, балів на тиждень

Методи контролю	Лекції																			
	Практичні заняття (присутність)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
	Завдання за темами (робота на практ. зан.)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
	Перевірка самостійної роботи студента (тести)																5,5			
	Поточні КР					6				6										
	Екзамен																			40
УСЬОГО балів на тиждень		2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	42,5	
НАКОПИЧЕННЯ балів						6				6							5,5			17,5

Таблиця 7

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Бали		
1	2	3	4	5	6		
Змістовний модуль 3. Функціонування синтаксичних структур у науковому стилі мови							
Комунікативна Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння репродукувати інформацію тексту, ставити запитання щодо змісту тексту та відповідати на них	1	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 1. Займенник. Розряди займенників. Відмінювання особових займенників в однині та множині. Структура складного речення. Розвиток мовленнєвих вмінь: "ХНЕУ". Усна розповідь за темою "Університет, у якому я навчаюся"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
		СРС	0,5	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння створювати словосполучення за моделями А ¹ - N ¹ , N ¹ - N ²	2	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 2. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення. Активізація наукової лексики. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями А ¹ - N ¹ , N ¹ - N ² . Текст "Економічна діяльність". Виконання дотекстових вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
		СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння усно спілкуватися українською мовою. Уміння усно переказувати текст	3	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 3. Відмінювання зворотного займенника СЕБЕ. Синтаксична роль займенника в реченні. Розвиток мовленнєвих вмінь "Т. Г. Шевченко". Усна розповідь за темою "Т. Г. Шевченко"	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	4	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 4 Синтаксична роль займенника в реченні Текст "Економічна діяльність". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння репродукувати інформацію тексту. ставити запитання щодо змісту тексту та відповідати на них	5	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 5. Категорія часу дієслова. Безособові дієслова на -но, -то. Розвиток мовлення на базі текстів "Символіка України", "Символіка Батьківщини студента". Усна розповідь. Текст "Менеджмент". Активізація професійної лексики. Виконання дотекстових вправ	Поточна контрольна робота	8,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань	

Продовження табл. 7

Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння письмово будувати речення за прагматичними конструкціями	6	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 6. Суб'єктно- предикатні відношення. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення. Розвиток професійного мовлення. Текст "Економічний потенціал України та економічні реформи". Уміння будувати стверджувальні та заперечні відповіді на запитання. Тлумачення термінів. Виконання післятекстових вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	7	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 7. Творення дієприкметників. Активні і пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот. Прийменник. Структура складного речення. Текст за вибором викладача. Активізація термінологічної лексики. Формування мовленнєвих навичок. Виконання тренувальних вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	8	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 8. Вираження суб'єктно-об'єктних відношень. Прямий і непрямий об'єкт. Структура речень у науковому тексті. Розвиток професійного мовлення. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства". Виконання дотекстових вправ, читання тексту, складання плану.	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5

			CPC	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	9	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 9. Числівник. Структурно-граматичні властивості числівників. Будова числівників. Запис числівників словами. Активізація професійної лексики. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства". Виконання післятекстових завдань, навчання конспектування	Поточна контрольна робота з граматики, контроль аудіювання наукового тексту	8,5
			CPC	0,5	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні, формування вмінь і навичок усного мовлення (брати участь у діалозі, створювати монологічне висловлювання за темою заняття)	10	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 10. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Розвиток мовленнєвих вмінь: "В. Н. Каразін". Усна розповідь з опорою на план. Текст "Структура народногосподарського комплексу України". Активізація професійної лексики, будова термінологічних словосполучень. Читання тексту, складання конспекту, формування навичок навчального читання	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			CPC	0,5	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Продовження табл. 7

	1	2	3		4		5	6
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	11	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 11. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Активізація термінологічної лексики. Текст "Структура народногосподарського комплексу України". Виконання тренувальних вправ, навчання складання схеми тексту	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			CPC	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	12	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 12. Вираження об'єктних відношень., прямий і непрямої іменників. (способи творення) Текст "Менеджмент і бізнес". Виконання тренувальних вправ. Читання тексту, складання плану	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			CPC	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст	13	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 13. Творення прикметників від іменників. Активізація професійної лексики. Текст "Торгова марка". Формування мовленнєвих навичок. Виконання післятекстових вправ, складання питального плану, розповідь тексту за планом	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			CPC	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	

Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні	14	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 14. Вираження об'єктних відношень. Творення складних слів. Текст "Історія маркетингу". Тлумачення термінів. Виконання дотекстових і тренувальних вправ	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань. Підготовка до контрольної роботи	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст	15	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 15. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні. Текст "Історія маркетингу" Читання тексту, Виконання тренувальних і післятекстових завдань, складання плану, розповідь тексту за планом	Активна участь у виконанні практичних завдань	2,5
			СРС	1	Підготовка до занять	Вивчення теоретичного матеріалу. Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст	16	Ауд.	3	Практичне заняття	ТЕМА 16. Контроль усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, письмо)	Перевірка самостійної роботи студента (тести). Підсумкова контрольна робота	8
			СРС	0,5	Підготовка до занять	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу	
Комунікативна	Знання термінологічної лексики, уміння використовувати її у професійному мовленні. Уміння усно переказувати текст	17	Ауд.	2	Практичне заняття	ТЕМА 17. Контроль усіх видів мовленнєвої діяльності (читання та говоріння)		2,5

Закінчення табл. 7

1		2		3		4		5		6	
		СЕСІЯ		Ауд.	2	Передекзам. консультац.	Аналіз практичних завдань, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль		40	
				СРС	2	ЕКЗАМЕН	Виконання завдань екзаменаційного білета				
						Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістовних модулів				
УСЬОГО годин				72	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні					100	
								з них			
								поточний контроль:			60,00
								підсумковий контроль:			40,00

Таблиця 8

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля	Практ. зан. (прис.)	Завд. за темами	Тест. завд., роб. в групах	Пот. КР	Участь у конф. олімп.	Σ
1	2	3	4	5	6	7
ТЕМА 1. Займенник. Розряди займенників. Відмінювання особових займенників в	0,5	2				2,5

однині та множині. Структура складного речення. Розвиток мовленнєвих вмінь: "ХНЕУ". Усна розповідь за темою "Університет, у якому я навчаюся"						
ТЕМА 2. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення. Активізація наукової лексики. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями А ¹ - N ¹ , N ¹ - N ² . Текст "Економічна діяльність". Виконання дотекстових вправ	0,5	2				2,5
ТЕМА 3. Відмінювання зворотного займенника СЕБЕ. Синтаксична роль займенника в реченні. Розвиток мовленнєвих вмінь "Т. Г. Шевченко". Усна розповідь за темою "Т. Г. Шевченко"	0,5	2				2,5

Продовження табл. 8

1	2	3	4	5	6	7
ТЕМА 4. Синтаксична роль займенника в реченні Текст "Економічна діяльність". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ	0,5	2				2,5
ТЕМА 5. Категорія часу дієслова. Безособові дієслова на -но, -то. Розвиток мовлення на базі текстів "Символіка України", "Символіка Батьківщини студента". Усна розповідь. Текст "Менеджмент". Активізація професійної лексики. Виконання дотекстових вправ	0,5	2		6		8,5
ТЕМА 6. Суб'єктно-предикативні відношення. Грама-	0,5	2				2,5

	тичні конструкції наукового стилю мовлення. Розвиток професійного мовлення. Текст "Економічний потенціал України та економічні реформи". Уміння будувати стверджувальні та заперечні відповіді на запитання. Тлумачення термінів. Виконання післятекстових вправ						
М О Д У Л Ь 3	ТЕМА 7. Творення дієприкметників. Активні і пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот. Прийменник. Структура складного речення. Текст за вибором викладача. Активізація термінологічної лексики. Формування мовленнєвих навичок. Виконання тренувальних вправ	0,5	2				2,5

Продовження табл. 8

	1	2	3	4	5	6	7
	ТЕМА 8. Вираження суб'єктно-об'єктних відношень. Прямий і непрямий об'єкт. Структура речень у науковому тексті. Розвиток професійного мовлення. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства". Виконання дотекстових вправ, читання тексту, складання плану	0,5	2				2,5
	ТЕМА 9. Числівник. Структурно-граматичні властивості числівників. Будова числівників. Запис числівників словами. Активізація професійної лексики. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства". Виконання	0,5	2		6		8,5

післятекстових завдань, навчання конспектування						
ТЕМА 10. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Розвиток мовленнєвих вмінь: "В. Н. Каразін". Усна розповідь з опорою на план. Текст "Структура народногосподарського комплексу України". Активізація професійної лексики, будова термінологічних словосполучень. Читання тексту, складання конспекту, формування навичок навчального читання	0,5	2				2,5
ТЕМА 11. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Активізація термінологічної лексики. Текст "Структура народногосподарського комплексу України". Виконання тренувальних вправ, навчання складання схеми тексту	0,5	2				2,5

Продовження табл. 8

1	2	3	4	5	6	7
ТЕМА 12. Вираження об'єктних відношень, прямий і непрямий об'єкти. Творення віддієслівних іменників. (способи творення). Текст "Менеджмент і бізнес". Виконання тренувальних вправ. Читання тексту, складання плану	0,5	2				2,5
ТЕМА 13. Творення прикметників від іменників. Активізація професійної лексики. Текст "Торгова марка". Формування мовленнєвих навичок. Виконання післятекстових вправ, складання питального плану, розповідь тексту за планом	0,5	2				2,5
ТЕМА 14. Вираження об'єктних відношень. Тво-	0,5	2				2,5

рення складних слів. Текст "Історія маркетингу". Тлумачення термінів. Виконання дотекстових і тренувальних вправ						
ТЕМА 15. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні. Текст "Історія маркетингу" Читання тексту. Виконання тренувальних і післятекстових завдань, складання плану, розповідь тексту за планом	0,5	2	10			12,5
ТЕМА 16. Контроль усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо)	0,5	2	8		30	40,5
Σ	8	32	18	12	30	100

4. Плани практичних занять

Змістовний модуль 1. Вступний фонетичний курс

Практичне заняття № 1 (3 год.)

1. Знайомство з групою. Мета і завдання навчальної дисципліни.
  2. Літери і звуки українського алфавіту. Графічне зображення літер та вимова звуків.
  3. Відмінності фонетичних систем української та російської мов.
  4. Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання".
  5. Лексика: дні тижня, назви місяців.
- Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 2 (3 год.)

1. Будова слова. Наголос.
2. Відкритий і закритий склад.
3. Категорія роду.
4. Синтаксичні конструкції: Хто це? Що це?
5. Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я", "Прощання".

6. Стверджувальні та заперечні відповіді.

7. Текст "Економіка як наука".

Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 3 (3 год.)

1. Рід іменників.

2. Категорія числа іменників.

3. Міжмовні омоніми (омофони) російської та української мов.

4. Розвиток мовленнєвих навичок: "Виміри часу", "Мій робочий день".

5. Читання діалогів.

Література: [1 – 20].

Практичне заняття № 4 (3 год.)

1. Позначення м'якості на письмі в зіставленні з російською мовою.

2. Чергування о, е з і.

3. Особові займенники.

4. Вивчення економічних термінів, які складаються з одного або двох слів.

5. Текст "Сутність і функція грошей".

Література: [1 – 14; 19 – 27].

Практичне заняття № 5 (3 год.)

1. Дієслово. Час дієслів. Дієвідмінювання.

2. Розвиток мовленнєвих навичок: "Місто, в якому ми живемо і навчаємося".

3. Активізація лексики до тексту "Сутність і функція грошей", виконання дотекстових вправ.

Література: [1 – 20]

Практичне заняття № 6 (3 год.)

1. Дієслово. Час дієслів.

2. Дієвідмінювання у теперішньому та майбутньому часі.

3. Дієслова руху.

4. Аудіювання: "Як мужик гусей ділив".

5. Активізація професійної лексики. Текст "Паперові гроші". Виконання тренувальних і дотекстових вправ.

Література: [1 – 14; 17 – 27].

Практичне заняття № 7 (3 год.)

1. Контрольна робота з граматики.
  2. Контроль читання та аудіювання.
- Література: [1 – 14; 16 – 26].

Змістовний модуль 2. Функціонування граматичних форм і структур у професійній сфері

Практичне заняття № 8 (3 год.)

1. Іменник. Відмінювання іменників.
  2. Іменники, що в українській мові належать до іншого роду.
  3. Текст "Паперові гроші". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ.
- Література: [1 – 14; 16 – 26].

Практичне заняття № 9 (3 год.)

1. Особливості відмінювання чоловічих та жіночих прізвищ на -ко, -енко.
  2. Кличний відмінок імен та імен по батькові.
  3. Розвиток мовленнєвих навичок: "Пори року".
  4. Активізація професійної лексики. Текст "Сутність економічної системи".
- Література: [1 – 14; 16 – 26].

Практичне заняття № 10 (3 год.)

1. Невідмінювані іменники.
  2. Кличний відмінок іменників.
  3. Уживання апострофа.
  4. Будова простого речення.
  5. Текст "Сутність економічної системи". Виконання дотекстових вправ.
  6. Складання різних видів плану.
- Література: [1 – 26].

Практичне заняття № 11 (3 год.)

1. Прикметник. Поділ прикметників на роди.
  2. Відмінкові форми прикметників жіночого та чоловічого роду.
  3. Відмінювання термінологічних словосполучень (A1- N1)
- Література: [1 – 14].

Практичне заняття № 12 (3 год.)

1. Узгодження прикметників з іменниками.
2. Розвиток мовленнєвих навичок: "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов".
3. Текст "Сутність економічної системи". Побудова речень за граматичними конструкціями (що – це що, що називається чим, що має що).
4. Усна розповідь за темою "Видатні вчені Харкова. Академік Барабашов".

Література: [1 – 24].

Практичне заняття № 13 (3 год.)

1. Текст "Суспільне виробництво у межах продуктивних сил".
2. Побудова речень за граматичними конструкціями (що – це що, що називається чим, що має що).
3. Читання мікротекстів.
4. Будова простого поширеного речення. Граматична основа речення, виконання тренувальних вправ.

Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 14 (3 год.)

1. Однорідні члени речення. Другорядні члени речення.
2. Розвиток мовленнєвих навичок: "Київ – столиця України".
3. Складання плану тексту.
4. Усна розповідь за темою "Київ – столиця України" з використанням плану.

Література: [2 – 27].

Практичне заняття № 15 (3 год.)

1. Прикметник. Ступені порівняння прикметників.
2. Спрощення в групах приголосних.
3. Текст "Етапи розвитку товарного виробництва". Активізація термінологічної лексики, виконання тренувальних дотекстових вправ.
4. Аудіювання тексту.

Література: [2 – 27].

Практичне заняття № 16 (3 год.)

1. Контроль аудіювання, контроль читання, контроль говоріння.

Практичне заняття № 17 (3 год.)

1. Контрольна робота з граматики.
2. Узагальнення вивченого матеріалу.

Змістовний модуль 3. Функціонування синтаксичних структур у науковому стилі мови

Практичне заняття № 18 (3 год.)

1. Займенник. Розряди займенників.
  2. Відмінювання особових займенників в однині та множині.
  3. Структура складного речення.
  4. Розвиток мовленнєвих умінь: текст "ХНЕУ".
  5. Усна розповідь за темою "Університет, у якому я навчаюся".
- Література: [2 – 24].

Практичне заняття № 19 (3 год.)

1. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення.
  2. Активізація наукової лексики.
  3. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями $A^1 - N^1$, $N^1 - N^2$.
  4. Текст "Економічна діяльність". Виконання дотекстових вправ.
- Література: [1 – 26].

Практичне заняття № 20 (3 год.)

1. Відмінювання зворотного займенника СЕБЕ.
  2. Синтаксична роль займенника в реченні.
  3. Розвиток мовленнєвих умінь "Т. Г. Шевченко". Усна розповідь за темою "Т. Г. Шевченко".
- Література: [2 – 27].

Практичне заняття № 21 (3 год.)

1. Синтаксична роль займенника в реченні.
  2. Продовження роботи з текстом "Економічна діяльність". Читання тексту, складання плану, виконання післятекстових вправ.
- Література: [1 – 26].

Практичне заняття № 22 (3 год.)

1. Категорія часу дієслова.
  2. Безособові дієслова на -но, -то.
  3. Розвиток мовлення на основі тексту "Символіка України".
  4. Усна розповідь. "Символіка Батьківщини студента".
  5. Текст "Менеджмент". Активізація професійної лексики. Виконання дотекстових вправ.
- Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 23 (3 год.)

1. Суб'єктно-предикатні відношення. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення.
  2. Розвиток професійного мовлення. Текст "Економічний потенціал України та економічні реформи". Виконання післятекстових вправ.
  3. Формування вмінь будувати стверджувальні та заперечні відповіді на запитання.
  4. Тлумачення термінів.
- Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 24 (3 год.)

1. Творення дієприкметників.
  2. Активні і пасивні дієприкметники.
  3. Дієприкметниковий зворот.
  4. Прийменник.
  5. Структура складного речення.
  6. Текст за вибором викладача.
  7. Активізація термінологічної лексики.
  8. Формування мовленнєвих навичок. Виконання тренувальних вправ.
- Література: [1 – 26].

Практичне заняття № 25 (3 год.)

1. Вираження суб'єктно-об'єктних відношень.
  2. Прямий і непрямий об'єкт.
  3. Структура речень у науковому тексті.
  4. Розвиток професійного мовлення. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства".
  5. Виконання дотекстових вправ, читання тексту, складання плану.
- Література: [3 – 27].

Практичне заняття № 26 (3 год.)

1. Числівник. Структурно-граматичні властивості числівників.
  2. Будова числівників. Запис числівників словами.
  3. Активізація професійної лексики. Текст "Міжнародний розподіл праці та формування світового господарства".
  4. Виконання післятекстових завдань, навчання конспектування.
- Література: [3 – 27].

Практичне заняття № 27 (3 год.)

1. Відмінювання кількісних і порядкових числівників.
  2. Розвиток мовленнєвих умінь: "В. Н. Каразін". Усна розповідь з опорою на план.
  3. Текст "Структура народногосподарського комплексу України".
  4. Активізація професійної лексики, будова термінологічних словосполучень.
  5. Читання тексту, складання конспекту, формування навичок навчального читання.
- Література: [1 – 15; 17; 24; 26].

Практичне заняття № 28 (3 год.)

1. Відмінювання кількісних і порядкових числівників.
  2. Активізація термінологічної лексики. Текст "Структура народногосподарського комплексу України".
  3. Виконання тренувальних вправ, формування навичок складання схеми тексту.
- Література: [1 – 15; 17; 26; 27].

Практичне заняття № 29 (3 год.)

1. Вираження об'єктних відношень, прямий і непрямий об'єкти.
  2. Творення віддієслівних іменників. (способи творення)
  3. Текст "Менеджмент і бізнес". Виконання тренувальних вправ.
  4. Читання тексту, складання плану.
- Література: [4 – 15; 17; 24 – 27].

Практичне заняття № 30 (3 год.)

1. Творення прикметників від іменників.

2. Активізація професійної лексики. Текст "Торгова марка".
  3. Формування мовленнєвих навичок. Виконання післятекстових вправ, складання питального плану.
  4. Розповідь тексту за планом.
- Література: [1 – 23].

Практичне заняття № 31 (3 год.)

1. Вираження об'єктних відношень.
  2. Творення складних слів.
  3. Текст "Історія маркетингу". Тлумачення термінів. Виконання дотекстових і тренувальних вправ.
- Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 32 (3 год.)

1. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні.
  2. Текст "Історія маркетингу".
  3. Читання тексту. Виконання тренувальних і післятекстових завдань, складання плану.
  4. Розповідь тексту за планом.
- Література: [1 – 27].

Практичне заняття № 33(3 год.)

1. Контроль усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, письмо).

Практичне заняття № 34 (3 год.)

1. Контроль усіх видів мовленнєвої діяльності (читання та говоріння).

Практичне заняття № 35 (3 год.)

1. Контроль вивченого за рік (граматика)

5. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалу дисципліни для іноземних студентів, окрім практичних занять, значну увагу слід приділити самостійній роботі.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Підготовка до практичних занять.

3. Підготовка до проміжного та модульного контролів.
4. Читання науково-навчальних текстів різних жанрів.

Питання для самостійного опрацювання

Змістовний модуль 1.

1. Голосні та приголосні звуки.
2. Особові та присвійні займенники.
3. Рід іменників.
4. Категорія числа іменників.
5. Позначення м'якості на письмі в українській мові.
6. Чергування О, Е з І в українській мові.
7. Дієвідміни дієслів. Дієвідмінювання.

Змістовний модуль 2.

1. Поділ іменників на відміни.
2. Відмінювання іменників чоловічого, жіночого і середнього роду.
3. Відмінювання іменників у множині.
4. Узгодження іменників з прикметниками.
5. Будова речення.
6. Головні і другорядні члени речення.
7. Ступені порівняння прикметників.

Змістовний модуль 3.

1. Структура речень у науковому тексті.
2. Структура складного речення в науковому стилі.
3. Граматичні конструкції наукового стилю мови.
4. Творення словосполучень, що позначають економічні терміни за моделями $A^1 - N^1$, $N^1 - N^2$.
5. Безособові дієслова на -но, -то.
6. Творення стверджувальних та заперечних відповідей на запитання.
7. Активні і пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот.
8. Прямий і непрямий об'єкт.
9. Будова числівників. Запис числівників словами.
10. Будова термінологічних словосполучень.
11. Творення віддієслівних іменників. (способи творення)
12. Творення прикметників від іменників.
13. Творення складних слів.
14. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні.

6. Контрольні запитання для самодіагностики

1. Рід іменників.
2. Категорія числа іменників.
3. Поділ іменників на відміни.
4. Відмінювання іменників чоловічого, жіночого і середнього роду.
5. Відмінювання іменників у множині.
6. Узгодження іменників з прикметниками.
7. Будова речення.
8. Головні і другорядні члени речення.
9. Ступені порівняння прикметників.
10. Структура речень у науковому тексті.
11. Структура складного речення в науковому стилі.
12. Граматичні конструкції наукового стилю мовлення.
13. Творення віддієслівних іменників (способи творення).
14. Творення прикметників від іменників.
15. Творення складних слів.
16. Трансформація дієслівних словосполучень в іменні.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні (розгляд практичних завдань, щодо яких виникли запитання);
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмового матеріалу:
індивідуальне виконання самостійних та індивідуальних завдань.

8. Методики активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни для іноземних студентів основоположним є системно-комунікативний принцип викладу матеріалу та комунікативно-діяльнісний підхід, що дозволяють здійснювати комунікацію через використання мовних зразків, які реалізують засвоєний мовний матеріал у мовленнєвій діяльності.

Окрім цього, потрібно використовувати загальнометодичні принципи поетапної подачі матеріалу, зростаючої складності, усвідомленого навчання, поетапної систематизації вивченого матеріалу. Доцільним є також урахування жанрово-стильової диференціації в навчанні окремих видів мовленнєвої діяльності.

9. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Система оцінювання знань, умінь і навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни "Українська мова" (за професійним спрямуванням) для іноземних студентів передбачають практичні заняття, а також самостійну роботу й виконання індивідуальних завдань.

Контрольні заходи складаються з поточного, проміжного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на кожному занятті. За його допомогою перевіряється рівень формування навичок і вмінь у засвоєнні окремих частин теми.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється не лише якості, самостійності та вчасного (згідно з графіком навчального процесу) подання викладачеві, а й грамотності. Якщо якась із вимог порушена, оцінка знижується.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмового матеріалу дисципліни, відвідування занять;

б) виконання завдань для самостійного опрацювання;

в) рівень виконання модульних завдань.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою з усіх видів мовленнєвої діяльності за такими критеріями: (див. "Розподіл балів за формами та методами навчання" табл. 5, 8).

Проміжний контроль (контрольна робота) проводиться на завершальному етапі вивчення однієї чи кількох тем і передбачає перевірку опанування студентом матеріалу практичних занять

Типи завдань і вимоги

1. Прослухати текст і написати конспект тексту. Текст для аудіювання з навчальної сфери, відібраний відповідно до профілю навчання студента. Текст повинен містити не менше 30 % надлишкової інформації. Обсяг: 450 – 500 слів. Читається один раз. Темп 120 – 180 слів за хвилину. Тривалість читання – 7 – 8 хвилин. *Об'єкт контролю:* розуміння змісту прослуханого тексту (задовільний рівень – 60 – 70 % змісту), відбір основного змісту і запис з використанням скорочення слів, символів тощо.

2. Прочитати текст і переказати його. Текст для навчального читання відібраний відповідно до профілю навчання студента. Обсяг: 500 – 600 слів. Тривалість читання довільна. Тривалість підготовки монологу – 5 – 7 хвилин. *Об'єкт контролю:* розуміння змісту прочитаного тексту (задовільний рівень – 80 % змісту); переказування змісту прочитаного згідно з мовними нормами.

3. Виступити з повідомленням на задану тему соціально-культурної сфери, підготувати монолог-розповідь на 5 – 7 хвилин. Взяти участь в обговоренні цієї теми. *Об'єкт контролю:* (монологічне мовлення) уміння підготувати монолог-розповідь (скласти програму розповіді, підібрати відповідні засоби письмового й усного мовлення). Контролюється адекватність підготовленого матеріалу до заданої теми, його відповідність до засобів письмового й усного мовлення. *Об'єкт контролю:* (діалогічне мовлення) уміння застосовувати діалогічне мовлення (відповідність до теми, вміння користуватися засобами усного мовлення, які передбачають аргументованість, запитання у відповідь, уточнення, згоду/незгоду, заперечення, відповідність до мовної норми)

Підсумковий контроль (залік, екзамен) проводиться в кінці семестру та в кінці року. Для підсумкового контролю запропоновано такі форми, які дають змогу об'єктивно оцінити рівень комунікативно-

мовленнєвої компетенції студента в реальному спілкуванні (мовленнєва реалізація комунікативних потреб) у різних сферах, що є актуальними в майбутній професійній діяльності студента.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі після того, як опрацьовані всі граматичні питання теоретичного курсу та виконані практичні завдання.

Підсумкова контрольна робота з граматики

Модульне завдання оцінюється за 30-бальною накопичувальною системою. Кожне завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка складається як сума добутків балів і розраховується як зважена сума балів.

1. Прочитати слова, записати їх у зошит за абеткою (*Прочитать слова, записать их в тетрадь в алфавитном порядке*).

Верба, символ, українець, Батьківщина, тополя, вишня, калина, двір, планета, дорога, місто, дерево, земля, народ, предки, фільтр, життя, жито, хлопець, юнак, циркуль, горобець, риба, бджола, інструмент, їжак, ложка, люди, користь, клен, берізка, ягода, Європа, чинара, вокзал, центр, субота, економіст.

2. Прочитати слова, поділити їх на склади, записати в зошит. (*Прочитать слова, разделить их на слоги, записать в тетрадь*).

Дівчинка, параграф, диплом, феодалізм, екватор, переклад, автомобіль, транспорт, реферат, авторитет, трикутник, Мадрид, Ужгород, космос, Ашгабад, океан, контроль, податок, живопис, волейбол, кілометр, економічний, район, розвиток, принтер, землетрус, тер момент, інструктаж, урахування, комп'ютер, фахівець.

3. Прочитати слова, підкреслити букви, що позначають голосні звуки, однією рисою, а приголосні – двома. (*Прочитать слова, подчеркнуть буквы, которые обозначают гласные звуки, одной чертой, а согласные – двумя*).

4. Прочитати слова, записати їх у зошит, визначити скільки в них букв і скільки звуків. (*Прочитать слова, записать их в тетрадь, определить сколько в них букв и сколько звуков*).

Наприклад (Например): спів – 4 б., 4 зв.; кінь – 4 б., 3 зв.; життя – 5б., 4 зв.

Оцінка, нагородження, немає, вексель, депозит, калькулятор, ім'я, стадіон, квадрат, стаття, п'ять, автомобіль, тонна, ожеледь, річ,

область, Стефанія, синьоокий, троє, Львів, сьогодні, броньовик, знайомий, кольоровий.

5. Прочитати, вставити пропущені ьо, йо, апостроф ('), записати ці слова в зошит. (*Прочитать, вставить пропущенные ьо, йо, апостроф (')*, записать эти слова в тетрадь.

Мар...яна, міль...н, полум...я, сер...зний, комп...ютер, В...єнам, кар...єра, л...довик, Солов...в, зна...мий, об...єднання, бур...ян, пам...ятник, слов...яни, обов...язок, л...тчик, кол...ровий, син...окий, ра...он, л...х, ...го, Нью-...рк, с...годні, пол...вий, брон...вик, с...мий, схвиль...ваний, павіль...н, л...н, дз...бик, Мурав...в, Олексі...вич, прац...вітий, бад...рий, кра...вій, л...довік, м...ята, сім...я.

6. Прочитати речення, вставити пропущені займенники у відповідній формі. (*Прочитать предложения, вставить пропущенные местоимения в соответствующем падеже*).

Це мій брат. ...звати Ікрам. ...менеджер. А це моя сестра. ...звати Енеджан. ...економіст. А це мої батьки. ... пенсіонери. А це мій друг. ... звати Довлет. Зараз ... живе в Турції. Довлет часто пише мені листи і розповідає про своє життя і свою сім'ю.

7. Прочитайте текст, підкресліть іменники, визначіть до якого роду вони відносяться. (*Прочитайте текст, подчеркните имена существительные, определите к какому роду они относятся*).

Віталій і Володимир Клички прославили свою країну. Віталій народився 19 липня 1971 року у Біловодську, а Володимир – 25 березня 1976 року в Семипалатинську. Разом з батьками брати Клички їздили по всьому колишньому* СРСР. Бокс став для них справжнім захопленням*. За короткий час Віталій досяг своїх перших видатних успіхів. Він став шестикратним чемпіоном світу, тричі чемпіоном України з боксу у важкій вазі, чемпіоном перших світових військових змагань* в Італії 1995 року. Володимир не відстає від свого брата. Уже в 17 років він став чемпіоном Європи серед юніорів, п'ятикратним чемпіоном України з боксу, чемпіоном перших світових військових змагань і здобув срібну медаль європейського чемпіонату. У 1996 році він став олімпійським чемпіоном в Атланті.

Словник: *колишній – бывший; справжнє захоплення – настоящее увлечение; важка вага – тяжелый вес; військові змагання – военные соревнования; поразка – поражение; належати – принадлежать.*

8. Розкрийте дужки, запишіть словосполучення, узгоджуючи іменник з прикметником у роді, числі, відмінку. (Раскройте скобки, запишите словосочетания, согласуя прилагательные с существительными в роде, числе, падеже).

(Глибокий) криниця, (світлий) кімната, (біла) сніг, (чарівний) дівчина, (зоряне) вечір, (літня) ранок, (холодний) зима, (вірний) подруга, (свіжа) лице, (розумна) хлопець, (нічна) небо, (осіння) сад, (лісова) озеро, (літній) краса, (старий) людина, (здоровий) тіло, (гостра) ніж, (далеке) дорога.

9. Подані іменники запишіть у три колонки за родами: чоловічий, жіночий, середній. (Данные имена существительные запишите в три колонки по родам: мужской, женский, средний).

Дата, молоко, текст, лампа, книга, вино, вікно, рада, рука, сова, аудиторія, університет, викладач, дерево, серце, весна, озеро, брат, батько, мати, школа, година.

10. Від поданих іменників утворіть множину. (Данные существительные поставьте во множественном числе).

Рама, парта, студент, море, поле, парк, аудиторія, година, число, кішка, нота, зошит, циркуль, семінар, дерево, бібліотека, коридор, гуртожиток, комендант, яблуко, серце.

11. Дайте стверджувальну відповідь або заперечну. (Дайте утвердительный ответ или отрицательный).

Ви живете в Україні?

Ви навчаєтеся в університеті?

Ви хочете знати українську мову?

Ви знаєте українську мову?

У Вас є діти?

Ви вже пенсіонер?

Ви майбутній менеджер?

У Вас є брат? Сестра?

Проведення підсумкового усного іспиту. Умовою допуску до іспиту є мінімальна кількість балів 35 із 60 можливих. Позитивні оцінки з поточного контролю знань (для студентів заочної форми навчання – захист контрольної роботи з оцінкою ("відмінно", "добре" чи "задовільно").

Іспит здійснюється в усній формі за екзаменаційними білетами.

Екзаменаційний білет складається зі стереотипного, двох діагностичних, та евристичного завдань.

Екзаменаційні завдання оцінюються за 40 – бальною системою. Максимальна сума балів за іспит – 40, мінімальна – 25.

Зразок екзаменаційного білета

Завдання 1. (Діагностичне). Випишіть із поданого тексту економічні терміни.

Завдання 2. (Діагностичне). Утворіть словосполучення:

1) з поданих іменників і прикметників

товарний, виробництво; реальні, товар; різний, теорії; виробничий, досвід; професійний, діяльність;

2) з поданих іменників

еквівалент, вартість; організація, виробництво; сутність, гроші; виробник, товар; розподіл, кошти.

Завдання 3. (Стереотипне). Прочитайте текст, складіть план цього тексту.

Економічна діяльність

Кожній людині необхідні їжа, одяг, житло. Якби природа давала все це в готовому вигляді, то людям не доводилося б працювати й виживати. Але, навіть маючи всі ці необхідні речі, ми бажаємо ще чогось, що зробило б наше життя приємнішим (книги, телевізор, автомобіль).

Люди працюють, щоб забезпечити свої життєві потреби. Продуктом їх праці є товари та послуги. Товари бувають сільськогосподарськими (наприклад, пшениця й молоко) або промисловими (автомобілі, побутова техніка, одяг).

Послуга – це вид виробничої діяльності. Послуги задовольняють матеріальні потреби людей (ремонт, перевезення речей та ін.) та нематеріальні (освіта, охорона здоров'я, захист прав).

Роботу, виконувану людьми, називають економічною діяльністю. Усі види економічної діяльності утворюють економічну систему міста,

країни, світу. Отже, економічна система – це сукупність того, що люди виробляють, і того, чого вони бажають.

Робота, яку виконують люди, або задовольняє їхні власні потреби, або забезпечує їх грошима, за допомогою яких вони можуть придбати товари широко вжитку. Більшість людей прагне заробити достатньо грошей, щоб забезпечити себе не лише життєво необхідними, але й бажаними речами чи послугами (наприклад, відвідування кінотеатрів, придбання дорогої техніки). Потреби людей неупинно зростають.

Завдання 4. (Евристичне). Складіть усну розповідь за темою "Тарас Григорович Шевченко".

Оцінювання завдань екзаменаційного білета

Завдання 1. Максимальна кількість балів – 5, мінімальна – 3. Кожний виписаний термін – 0,5 бала.

Завдання 2. Максимальна кількість балів – 10, мінімальна – 6. Кожне правильно утворене словосполучення – 1 бал.

Завдання 3. Оцінюється якість читання з дотриманням усіх норм, розуміння прочитаного, розуміння значення усіх слів у тексті, уміння складання плану питального або номінального.

Завдання 4. Оцінюються навички усного монологічного мовлення, вміння створювати монологічне висловлювання за темою, використання у своїй мові різноманітної лексики.

Систему оцінювання знань студентів наведено в табл. 9.

Таблиця 9

Переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ECTS

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХНЕУ ім. С. Кузнеця	Оцінка за національною шкалою
10	відмінне навчання	A	98 – 100	

25	вище середнього рівня	B	10	відмінно
30	взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	C	71 – 74	добре
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	64 – 70	задовільно
10	виконання задовольняє мінімальні критерії	E	60 – 63	
–	потрібне повторне перескладання	FX	3	незадовільно
–	повторне вивчення дисципліни	F	2 – 1	

10. Рекомендована література

10.1. Основна

1. Бахтіярова Х. Ш. та ін. Українська мова : практичний курс для іноземців / Х. Ш. Бахтіярова, С. С. Лукашевич, І. З. Майданюк. – Тернопіль : Вид. ТНЕУ, 1999. – 115 с.

2. Гайдамака Г. Г. Збірник завдань з фонетики української мови для іноземних студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання / Г. Г. Гайдамака. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 50 с.

3. Гримич М. Українська мова щодня. Початковий рівень : навчальний посібник / М. Гримич, Н. Непийвода, В. Різун ; за ред. І. Осташа. – К. : "А.С.К.", 1998. – 278 с.

4. Євстигнєєва Г. А. Перші кроки українського мовлення : навчальний посібник для студентів-іноземців / Г. А. Євстигнєєва. – Львів : Світ, 1994. – 78 с.

5. Інформаційно-довідкові матеріали щодо роботи з іноземними громадянами в галузі освіти України. – К., 2001.

6. Исиченко Ю. А. Самоучитель украинского языка / Ю. А. Исиченко, В. С. Калашник, А. А. Свашенко. – К. : Вища школа, 1990. – 285 с.

7. Макарова Г. І. Розмовляйте з нами українською мовою / Г. І. Макарова. – К. : Либідь, 1992 – 1993. – 212 с.

8. Новий орфографічний словник української мови / О. А. Аматауні. – К. : Аконіт, 1997. – 496 с.
9. Онкович Г. В. Сторінки українознавства: книга для читання та розвитку мовлення студентів, які вивчають українську мову як іноземну : навч. посібн. / Г. В. Онкович. – К. : КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 1994. – 198 с.
10. Практичний курс з української мови для студентів-іноземців: навчальний посібник / Г. Г. Гайдамака, Л. С. Данкіна, О. С. Черемська. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 194 с.
11. Практичний курс з української мови для студентів-іноземців: навчально-практичний : посібник / Г. Г. Гайдамака, Л. С. Данкіна, О. С. Черемська. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 140 с.
12. Практичні та контрольні завдання з навчальної дисципліни "Українська мова" для студентів-іноземців усіх напрямів підготовки всіх форм навчання / укл. О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 68 с.
13. Професійно орієнтовані тексти для студентів-іноземців денної форми навчання / укл. Г. Г. Гайдамака, І. Ю. Підгородецька. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 72 с.
14. Черемська О. С. Українська мова : навчальний посібник для іноземних студентів далекого зарубіжжя / О. С. Черемська, Л. С. Данкіна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 176 с.

10.2. Додаткова

15. Альохіна С. В. Українська мова для іноземних студентів: початково-предметні курси / С. В. Альохіна, Г. В. Онкович, Я. Шутенко. – К. : "А.С.К.", 1998. – 96 с.
16. Белей О. Українська мова / О. Белей. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 312 с.
17. Вивчаємо українську : підручник / укл. Л. Г. Новицька, Т. М. Поліщук. – Львів : Вид. "Світ", 1995. – 240 с.
18. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К., 2003.
19. Космакова-Братушенко Г. Д. Українська мова для іноземців. – Одеса : ОДУ, 2000. – 112 с.

20. Лизанець П. Н. Українська мова для початківців / П. Н. Лизанець, К. Горват. – Ужгород, 1992. – 98 с.
21. Лінгводидактика слов'янських мов як феномен культури / ред. кол. Н. Ф. Зайченко та ін. – К., 1990.
22. Макарова Г. І. Розмовляймо українською. Вступний курс. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. – У 3-х ч. – К. : УНВУ "Рідна мова", 2002. – 150 с.
23. Методичні рекомендації для складання робочих програм дисциплін та робочих навчальних програм кредитних модулів. – К., 2006.
24. Методична розробка з наукового стилю української мови /для іноземних студентів вищих економічних навчальних закладів / укл. С. А. Чезганов. – К., 2002. – 36 с.
25. Навчальні мінімуми з української і російської мов для іноземців / укл. Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К. : КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 1995. – 56 с
26. Черемська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) / О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака, В. Ф. Жовтобрюх. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 145 с.
27. Ющик І. Ф. Я выучу украинский язык: Фонетика. Лексика. Словообразование : Морфология. Украинская литература / І. Ф. Ющик. – К. : Рад. шк., 1991. – 288 с.

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	6
2. Тематичний план навчальної дисципліни	6
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами	10
4. План практичних занять	25
5. Самостійна робота студентів	32
6. Контрольні запитання для самодіагностики	33
7. Індивідуально-консультативна робота	33
8. Методики активізації процесу навчання	34
9. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	34
10. Рекомендована література	41
10.1. Основна	41
10.2. Додаткова	42

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)"
для іноземних студентів
усіх напрямів підготовки
всіх форм навчання**

Укладачі: **Черемська Ольга Степанівна**
Гайдамака Галина Гаврилівна

Відповідальний за випуск **Черемська О. С.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Бутенко В. О.**

План 2014 р. Поз. № 43 ЕВ. Обсяг 45 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна,
9а

---

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*